

Input // output

Gezondheid

Oudere werknemers met zwakke gezondheid werken minder vaak dan hun gezonde tegenpolen. Dit blijkt uit empirisch onderzoek naar de gezondheid en werkstatus van 50- tot 64-jarige Europeanen in de periode 2004–2012. Een afname van de gezondheid met een standaarddeviatie blijkt de kans op werk met 17 tot 18 procentpunt te verlagen. Het leeuwendeel daarvan is toe te schrijven aan het feit dat ouderen met een zwakke gezondheid moeilijker in staat zijn om hun takenpakket uit te voeren. Dit noemen Flores en Kalwij het directe effect. Het overgebleven deel van de relatie tussen ge-

zondheid en de kans op werk ontstaat indirect. Een mindere gezondheid blijkt het salaris namelijk te reduceren met zeven à acht procent. Doordat werken hun minder oplevert, kiezen sommige zieke ouderen om dan maar niet te werken. Omdat de arbeidsmarktparticipatie van ouderen met zwakke gezondheid het meest wordt gehinderd door het directe effect, kan het effectief zijn om bedrijven te motiveren hen een aangepast takenpakket te laten uitvoeren.

Flores, M. en A. Kalwij (2013) *What do wages add to the health-employment nexus? Evidence from older European workers.* NETSPAR Discussion Paper, 005.

Criminaliteit

Decentralisatie van de overheid leidt tot een afname van de criminaliteit. Dit resultaat volgt uit het empirische onderzoek van Ligthart *et al.* Uit hun data over de Verenigde Staten in de periode 1990–2009 blijkt verder dat het verband tussen decentralisatie en criminaliteit ontstaat door concurrentie tussen gemeenten. Gemeenten proberen inwoners naar zich toe te trekken door een aantrekkelijk leefgebied te creëren, bijvoorbeeld door de lokale criminaliteit aan te pakken. Uit eerder onderzoek is gebleken dat vermogensdelicten, zoals inbraak en fraude, vaker buiten de gemeente van residentie worden gepleegd dan delicten waarbij geweld wordt gebruikt. Tegen vermogensdelicten blijkt decentralisatie minder effectief, onder andere doordat meer coördinatie tussen gemeenten nodig is om deze misdaden aan te pakken. Deze coördinatie is gemakkelijker als de overheid gecentraliseerd is. Desondanks leidt decentralisatie van de overheid ook tot een afname van het aantal gepleegde vermogensdelicten.

Ligthart, J.E., M. Rider en R. Wang (2013) *Does the fiscal decentralization promote public safety? Evidence from United States.* CentER Discussion Paper, 021.

Transparant

De kwaliteit in de zorgsector is nog niet zo transparant dat patiënten en zorgverzekeraars objectieve kwaliteitsinformatie kunnen gebruiken om beslissingen te nemen. Dit blijkt uit een inventarisatie uitgevoerd door de Algemene Rekenkamer. Recentelijk zijn er wel initiatieven geweest om de transparantie te vergroten. Zo is er de afgelopen vijf jaar 31 miljoen euro geïnvesteerd in de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren. Deze indicatoren blijken echter onvoldoende bruikbaar. Om concurrentie in de zorgsector te stimuleren is daarom meer vooruitgang op het gebied van transparantie nodig.

Algemene Rekenkamer (2013) *Indicatoren voor kwaliteit in de zorg.* Rapport bij Kamerstuk 33585. Den Haag: Algemene Rekenkamer.

Verwoorden

Prestatieloon kan op meerdere manieren worden verwoord. Als werknemers een bonus na hard werken wordt beloofd, dan is het prestatieloon geformuleerd als beloning. Werknemers krijgen dan een laag basis-salaris dat zij kunnen aanvullen met de bonus. Prestatieloon kan ook verwoord worden als waarschuwing. In dat geval zullen werknemers na een tegenvallende prestatie hun hoge basissalaris gekort zien worden. Hilken *et al.* concluderen uit hun theoretisch model dat het verschil maakt welk van beide formuleringen gekozen wordt, ook al zijn voor de werknemer de monetaire consequenties gelijk. De onderzoekers nemen aan dat werknemers een afkeer hebben om minder te verdienen dan hun referentiepunt: het geboden basissalaris. Over het algemeen blijkt het optimaal om het prestatieloon te verwoorden als beloning. Dan wordt namelijk voorkomen dat werknemers ontslag nemen omdat zij minder dan het basissalaris verdienen. Dit resultaat is belangrijk voor HR-beleid in zowel de publieke als de private sector.

Hilken, K., K. de Jaegher en M. Jegers (2013) *Strategic framing in contracts.* Tjalling C. Koopmans Research Institute Discussion Paper, 004.

Zorgen

29 procent van de Nederlanders boven de 18 jaar maakt zich zorgen over de persoonlijke financiële gevolgen van de bezuinigingen. Vooral laagopgeleiden, ouderen en uitkeringsafhankelijken zijn bezorgd. Opvallender is dat huismannen en -vrouwen die zelf geen inkomsten

29%

Nederlanders bezorgd over
bezuinigingen

genereren, ook relatief ongerust zijn: 37 procent van hen zegt zich zorgen te maken over de bezuinigingen.

Dekker, P. en H. Posthumus (2013) *Burgerperspectieven 2013/1.* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Werktijdverkorting

Regelingen zoals de werktijdverkorting en deeltijd-WW, die in 2008 in Nederland werden ingevoerd, kunnen de werkloosheid beperken. Timing is hierbij wel cruciaal. Deze conclusie trekken Hijzen en Martin aan de hand van data over 23 OESO-landen in de periode 2004–2010. In een recessie blijken de regelingen het aantal ontslagen te beperken. Zo heeft de *Kurzarbeit*-regeling in Duitsland in het derde kwartaal van 2009 naar schatting 580.000 ontslagen afgewend. In betere tijden blijken de regelingen de werkgelegenheidsgroei echter te remmen. In het vierde kwartaal van 2010 heeft de *Kurzarbeit*-regeling dan ook gezorgd dat 200.000 banen niet gecreëerd werden. Een werktijdverkorting of deeltijd-WW moet daarom snel teruggedraaid worden als de economische groei herstelt.

Hijzen, A. en S. Martin (2013) *The role of short-time work schemes during the global financial crisis and early recovery: a cross-country analysis*. IZA Working Paper, 7291.

Voornemens

Mensen met een laag inkomen hebben meer moeite om zich te houden aan hun intentie om te gaan sparen of niet te gaan lenen. Deze conclusie trekken Can en Erdem op basis van een enquête die werd gehouden onder 65 mensen die werken in Istanbul. 29,4 procent van de werknemers met een laag inkomen blijkt moeite te hebben om zichzelf te houden aan de voornemens, ten opzichte van 6,4 procent van de werknemers met een hoog inkomen. Als dit resultaat ook geldt voor de Nederlandse bevolking, kan de overheid de lage inkomens helpen door hun de mogelijkheid te bieden zich te committeren aan hun voornemens. Dit kan hen uit de schuldsanering houden. Een macro-economisch gevolg van dit beleid is dat de private besparingen zullen toenemen.

Can, B. en O. Erdem (2013) *Present-bias in different income groups*. METEOR Research Memorandum, 008.

Trouwen

Vorig jaar werden er 69.000 huwelijken gesloten in Nederland. Dit betekent dat het aantal huwelijken sinds de eeuwwisseling is afgenomen met 14 procent. Verder blijkt dat een steeds groter deel van de huwelijken plaatshebben op de maandag. De populariteit van deze over het alge-

Interbancair

De maatregelen die de ECB in 2007 en 2008 heeft genomen om het financiële systeem te redden, hebben ervoor gezorgd dat de interbancaire rente volatieler is geworden. Dit volgt uit econometrisch onderzoek van Heijmans *et al.* naar de Nederlandse interbancaire markt voor ongedekte leningen gedurende de periode 1999–2012. Volatiliteit van de interbancaire rente is ongewenst omdat monetaire autoriteiten de interbancaire markt gebruiken om de reële economie te beïnvloeden.

Heijmans, R., L. Hernández en R. Heuver (2013) *Determinants of the rate of the Dutch unsecured overnight money market*. DNB Working Paper, 374.

Prognose

Updates van prognoses over de macro-economie worden beïnvloed door intuïtie van de instanties die deze prognoses maken. Dit blijkt uit data-onderzoek van Chang *et al.* naar prognoses over de Taiwanese inflatie en reële economische groei in de periode 1980–2009. Daaruit blijkt ook dat de updates accurater zouden zijn geweest als men had vertrouwd op repliceerbare econometrische modellen. Dit komt onder andere doordat de instanties dezelfde informatie dubbel gebruikten in hun prognoses.

Chang, C.-L., P.H. Franses en M. McAleer (2013) *Are forecast updates progressive?* Tinbergen Institute Discussion Paper, 049.

Crises

Bankcrises, valutacrises en soevereine schulden-crisis vinden vaak tegelijkertijd plaats. Dit concluderen Eijffinger en Karataş uit hun econometrisch onderzoek naar twintig opkomende economieën tussen 1985 en 2007. Daarnaast blijkt dat een valutacrisis een voorbode is voor een toekomstige soevereine schulden-crisis. Een bankencrisis blijkt een toekomstige schulden-crisis bij de overheid ook te kunnen voorspellen. Dit laatste geldt echter alleen in landen die een grote kortetermijnschuld hebben bij andere landen. Verder blijkt dat de kans op een soevereine schulden-crisis toeneemt als de staats-schuld recentelijk is opgelopen. Andere indicatoren voor een naderende schulden-crisis bij de overheid zijn politieke instabiliteit en een overwaardering van de lokale munteenheid.

Eijffinger, S.C.W. en B. Karataş (2013) *Three sisters: the interlinkage between sovereign debt, currency and banking crises*. CEPR Discussion Paper, 9369.

Garantie

Het redden van banken die volgens politici te groot waren om failliet te gaan heeft alle grote banken een competitief voordeel opgeleverd. Investerders weten namelijk dat de overheid garant zal staan als deze banken dreigen om te vallen. Hierdoor lopen investeerders minder risico als zij lenen aan grote banken, en dus vragen zij een lagere rente. Dit alles blijkt uit data over onder meer de rente die banken betaalden op obligaties in de periode 2006–2012. Het econometrisch model van Bijlsma en Mocking toont daarnaast aan dat de grote Nederlandse banken in 2011 bij elkaar 3,9 miljard euro aan extra rente hadden moeten betalen als de overheid grote banken in nood failliet had laten gaan.

moeten betalen als de overheid grote banken in nood failliet had laten gaan.

Bijlsma, M.J. en R.J.M. Mocking (2013) *The private value of too-big-to-fail guarantees*. CPB Discussion Paper, 240.

69

duizend gesloten
huwelijken

meen goedkopere dag lijkt niet alleen het gevolg van de economische crisis. Voor 2008 was de opkomst van de maandag als trouwdag namelijk al zichtbaar.

CBS (2013) *Maandag steeds vaker trouwdag*. CBS Webmagazine, 8 april.